

EDİTÖRLER KURULUDAN

Göç olgusunun küresel ölçekte dönüşmeye devam ettiği bir dönemde, uluslararası hareketliliğe ilişkin tartışmalar hem siyasal hem toplumsal hem de mekânsal düzlemlerde daha karmaşık bir görünüm kazanmaktadır. Bu nedenle İnsan Hareketliliği Uluslararası Dergisi (International Journal of Human Mobility, IJHM), çağdaş insan hareketliliğini çok boyutlu, disiplinlerarası ve bağlamsal bir bakışla ele alan çalışmaların üretildiği kritik bir akademik platform olarak önemini artırmaktadır. Dergimizin Kasım 2025 sayısı, göçün hukuki boyutlarından sosyo-mekânsal pratiklerine, eğitimden kültürel dönüşümlere kadar genişleyen temalar üzerinden insan hareketliliğinin güncel dinamiklerini tartışmaya açmaktadır. Bu sayıdaki çalışmalar, hem Türkiye bağlamını derinlemesine analiz etmekte hem de göç araştırmalarını küresel karşılaştırmalar ve yenilikçi teorik yaklaşımlar üzerinden genişletmektedir.

Bu sayının ilk araştırma makalesi olan **“Geçicilik, Göç ve Barınma: Ankara Önder Mahallesi’nde Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Nüfus İçin Mekânsal Öneriler”**, geçici koruma altındaki nüfusun kentle kurduğu ilişkiyi mekânsal pratikler üzerinden okumaktadır. Önder Mahallesi’nin tarihsel bağlamdan günümüze uzanan dönüşümü, öğrencilerin ürettiği mimari projelerle birlikte yeniden değerlendirilmiştir. Çalışma, kentsel mekânın yalnızca bir yerleşim alanı değil, aynı zamanda kültürel kimliklerin yeniden üretildiği ve sosyal dayanışma ağlarının kurulduğu bir alan olduğunu göstermektedir. Mülteci kamplarından kent içi yerleşimlere kadar uzanan karşılaştırmalı tartışmalar, mekânın “geçicilik” ve “kalıcılık” arasında gidip gelen çok katmanlı karakterini görünür kılmaktadır. Bu yönüyle makale, mekânsal planlama ve mimari tasarımın insani yönlerini merkeze alarak göç çalışmalarına özgün bir katkı sunmaktadır.

Alp Aslan’ın **“Geri Kabul Anlaşmaları ve Nitelikli Göç Politikalarına Hukuki ve Sosyolojik Bakış”** başlıklı makalesi, uluslararası göç yönetiminde giderek belirleyici hale gelen geri kabul mekanizmalarını hukuki çerçevede yeniden tartışmaya açmaktadır. Geri kabul anlaşmalarının pratik sonuçlarını, devletlerin nitelikli göç politikalarıyla kesişim noktasında değerlendiren çalışma, uluslararası hukukun sınırları ile devlet egemenliği arasındaki gerilimleri görünür kılmaktadır.

Kemal İnal’ın katkısı olan **“İslam’ın Seküler Ahlak Anlayışına Çevirisi Üzerine Bir Tartışma: Almanya’daki İslami Din Ders Kitapları Örneği”**, göçün eğitim, din ve kültür arasında yarattığı kesişimsel alanları mercek altına almaktadır. Almanya’daki İslami din ders kitaplarının seküler ahlak normlarına uyarlanma biçimleri, ulus-ötesi kimliklerin nasıl dönüştüğünü göstermektedir. Makale, göç bağlamında din eğitiminin hem kültürel korunma hem de yeni toplumsal normlara uyum açısından nasıl yeniden yapılandığına ışık tutmaktadır. Kültürel çeviri pratiklerine odaklanan bu çalışma, diaspora topluluklarının kimlik müzakerelerine dair önemli bir katkı sunmaktadır.

Benzer şekilde, Alper Soylu’nun **“Uzun Dönem İkamet İzni Sahibinin Çalışma Hakkı: Süresiz Çalışma İzni Şartının Hukuken Gerekliliği”** başlıklı makalesi, yabancılar hukuku açısından kritik bir mesele olan çalışma hakkını normatif ve karşılaştırmalı bir zeminde analiz etmektedir. Uzun dönem ikamet hakkı ile çalışma hakkı

arasındaki bağ, Avrupa Birliği mevzuatı, Türkiye'nin hukuki düzenlemeleri ve uluslararası yükümlölükler üzerinden incelenmektedir. Çalışma, hukuki statü tartışmalarının göçmenlerin toplumsal bütünleşmesi üzerindeki doğrudan etkilerini ortaya koymakta ve politika yapıcılara somut öneriler sunmaktadır.

Bu sayının dikkat çeken bir diğer çalışması olan Murat Demir'in “**Savaş ve Zorunlu Göçün Gölgesinde Eğitim: Gazze ve Suriye’de Hak İhlalleri**” başlıklı makalesi, çatışma bölgelerinde eğitime erişim sorunlarını kapsamlı biçimde ele almaktadır. Gazze ve Suriye örneklerinden yola çıkan çalışma, uluslararası insancıl hukuk, çocuk hakları ve eğitim politikaları çerçevesinde derin bir analiz sunmaktadır. Çatışma koşullarının eğitime erişimi nasıl kesintiye uğrattığı, zorunlu göçle birleştğinde hangi yapısal eşitsizlikleri derinleştirdiği ve mülteci çocukların çok katmanlı kırılganlıkları makalenin merkezinde yer almaktadır.

Bu araştırma, savaşın nesiller arası etkilerine ve eğitim sistemlerinin bu krizlere nasıl yanıt verebileceğine ilişkin önemli bulgular ortaya koymaktadır. Aynı zamanda, uluslararası toplumun sorumluluklarını ve eğitim hakkının evrensel niteliğini hatırlatmaktadır.

Kasım 2025 sayısının bütününe bakıldığında, sunulan çalışmaların IJHM'nin disiplinlerarası perspektifini güçlendirdiği görülmektedir. Göç, hukuki statülerden mekânsal pratiklere, kimlik müzakerelerinden sosyal politikalara kadar birçok alanla etkileşim içinde olan dinamik bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sayıda yer alan makaleler hem ampirik veriye dayanan kapsamlı analizler sunmakta hem de kavramsal tartışmalara eleştirel bir katkı yapmaktadır.

Dergimizin misyonu doğrultusunda, göçün hem yerel bağlamlarda hem de küresel ölçekte nasıl deneyimlendiğine dair çok yönlü bir çerçeve sunmaya devam ediyoruz. IJHM, Türkiye’de ve uluslararası alanda göç araştırmalarına katkı sunmayı sürdürecektir; eleştirel, etik duyarlılığı yüksek ve disiplinler arası yöntemlerle zenginleşen bilimsel çalışmaları desteklemeye kararlıdır.

Bu sayının hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlara, titiz değerlendirmeleriyle süreci şekillendiren hakemlere ve dergimize katkı sunan tüm paydaşlara en içten teşekkürlerimizi sunarız. İnsan hareketliliği alanındaki akademik tartışmaların daha da derinleşmesini ve bu sayıda yer alan çalışmaların hem teorik üretime hem de uygulamalı politikalara ışık tutmasını diliyoruz.

Editör Kurulu
Kasım 2025